

ЯХИМ ТОПОЛ

НОЩНИ РАБОТИ

PARADOX

големите момчета вече са при дървото. Трябва да седим тук, ясно ли е? обясняваше им със сериозна физиономия Пепа. Тъй ли? опъна му се Малкия и откъсна един царевичен кочан от стеблото. Индра го плясна през ръката. Не е узряла още бе, тъпанар.

Аз пък ги обичам мънички, отбраняваше се Малкия. Мъничките са сладки.

Като са мънички, не се ядат, пражанино загубен, обади се едно момче от Засмуки. Втрени се в царевичака и изтърси: Сигурно вече са ѝ се показали циците!

Ти пък много знаеш, тросна му се Пепа.

Тя се съблича там, заяви онзи от Засмуки, и сръчка Ондра в рамото.

Хм, реагира неопределено Ондра.

Чуваха как големите момчета се смеят високо. И Квета се смееше.

Разпратят, че циците ѝ били много готини, изкоментира момчето и пак сръчка Ондра. Ти какво мислиш?

Хм.

Виждал ли си някога голо момиче? Искаш ли да видиш? Искаш, искаш, ама те е шубе!

Остави го на мира, намеси се Индра.

Я трай, Лиман, сръза го другоселецът. Чувате ли какво става там?

Продължаваха да клечат сред царевичата. Пръстта беше изпръхнала, ронеше се. Пепа седеше по турски. Малкия ровеше с клечка земята. От една пукнатина в пръстта изпълзваха мравки. Клечката им препречваше пътя, трябваше да минат през нея. Сега слънцето печеше право над главите им. Вече не чуваха големите момчета. Откъм реката до царевичата се донасяше съвсем друг звук. Нещо като охкане, като стонове. На моменти го чуваха, на моменти не. Според посоката на вятъра.

Всичко е ясно, заяви другоселецът. Вече я оправят. Тя им бута. Като разгонена котка.

Я стига, махна с ръка Пепа. Ти пък откъде знаеш?

Мъжете разпразяха, обясни момчето. В нашето село, в кръчмата. Казваха, че някои женски много викали при оная работа, но тая – не чак толкова.

Измисляш си, не отстъпваше Пепа.

Истина е. Оправят я. Всички го знаят. Искаш ли и ти да я оправиш?

Ондра схвана чак след малко, че момчето от Засмуки говори на него. Едва когато го фрасна по рамото. Беше се заслушал в онзи сякаш животински звук, който издаваше Квета. Но сега трябваше да реагира някак. Всички видяха как момчето го удари.

Та казвам, че не всички викат силно, докато ги таконат, продължаваше момчето.

Ондра замахна и на свой ред го фрасна в рамото. Другоселецът дори не помръдна.

Ама че жега, смени темата Ондра. Не му хрумна какво друго да каже.

Много знаеш ти кво е жега, копеле, възрази другият. Тва не е никва жега. Изчакай още малко, ще дойде такава жега, че косата ти ще опада. Кожата от главата ти ще се смъкне, копеле. В Прага нямате такава жега, лигльо с лигльо...

Млъквай, просиш си боя, заплаши го Пепа.

Затваряй си противната уста, каза Индра почти едновременно с него.

От тая жега ми става нещо на тиквата, заяви онзи от Засмуки и се изправи.

Сядай! кресна му Пепа.

Майната ви, Лиманови, дундуркайте си пражаните, тия гадни нещастници, развика се момчето и побягна през царевичака с всички сили, спъваше се в буците, другите вече не го виждаха, само връхчетата на царевичните класове се люлееха, заплитаха и в един момент момчето изчезна сред нивата.

Пълен тъпунгер, изпъшка Пепа. Стойте седнали и гък да не чувам, заповяда на няколкото малчугани. Някои от тях също бяха от Засмуки и сигурно и на тях много им се искаше да се чупят. Но нямаше как. Бяха много малки. Не можеха просто да се вдигнат и да изчезнат.

Ондра легна по гръб и се загледа в короната на дървото. Наблюдаваше как листенцата трепкат на вятъра, приличаха му на мравуняк. Беше по-хубаво, отколкото да гледа земята. В нея имаше дупки, пукнатини. В сухите буци проблясваха ситни камъчета. Навсякъде се търкаляха жълтеникави стебла. Езикът му залепваше за небцето, почисти едно камъче от пръстта, лапна го и го засмука. Искаше му се да е сам в лодката, да потопи ръка във водата. Заради Малкия тръгнаха с тия момчетии. Той искаше да идат на събора, да се люлее на люлките и въртележките, да се натъпче с бонбони, с небет шекер. Ондра хвърли поглед към другите. Седяха си там, някои лежаха. Чакаха. Повече нищо не се случихи. Вече не чуваха оня звук.

Викаш, за събора сте тръгнали? попита Ондра. Аха, потвърди Милан. Момчетата се извървяха покрай тях, Индра им кимна. Здравсти! подхвърли Пепа. Квета вървеше с тях. Беше в синя рокля. Никога не я беше виждал толкова отблизо. Момчетата се видяха на Ондра съвсем променени в сравнение с миналото лято. Преминаваха с бавни, вяли крачки покрай него. Сякаш ги виждаше за пръв път. Милан и Павел се спряха при него и Малкия.

За какво сте дошли?, заговори Милан. Дотъркаляхте се с кола, а! намеси се и Павел.

Твоя мурук защо си иска обратно ония неща? попита Милан.

Какво? не разбра Ондра.

Да кажеш на мурука ти, продължи Милан, че нищо няма да си получи обратно.

Малкия е в болница, сподели им Ондра. Прегази го кола. Мислеше, че това ще ги заинтригува.

Предай на баща ти, каквото ти казах, знаеше си своето Милан. Обърна се и си тръгна по пътя. Павел също.

Ондра закрачи безцелно покрай реката. Очакваше да го повикат. Да го настигне задъханият Пепа. Или да чуе Квета. И това очакваше. Но нищо не се случи и той продължи да върви. Бяха го отписали. Изобщо не се интересуваха от него. Реши да се върне в кръчмата.

Мислеше, че я е срещнал случайно. Едва след време тя му каза, че тогава го търсила. Искала да го види. И тя мислела за него. Непрестанно. Цялото лято и после, когато той си заминал. Спомняла си как били заедно. На никого не казала. Даже на Рената. Но този път се подразни от него. Още щом го зърна. Дечко. Рита чимове в реката. Момта се насам-натам с ръце в джобовете.

Отиваш ли с тях? Ще бъдеш ли и ти на събора? попита, сякаш за последно се бяха видели предния ден.

И сега му се струваше, че чува това. Всъщност чуваше свиренето на вятъра. Но сякаш беше същият звук като през лятото. Струваше му се, че чува и Квета. Че гласът ѝ, преплетен с вятъра, стига чак до него. Ама нали това не е възможно, помисли си. Дори само заради този вятър, дето е навсякъде. В короните на дърветата, над водата. Вятърът фучеше из нивата.

Не ща да ходиш там! Затова тръгнах да те търся.

Пристъпи към нея, прегърнаха се. В следващия миг той се улови за нея. Седнаха долу. Наложил му се да седне. Може да беше усетила, че му прималя. Сега беше до Зуза. Чувстваше, че точно това е искал през цялото време. Искаше да говори, да говори безспир. Не искаше да чуват онзи звук. Прегръщаха се, сплитаха пръсти. Беше адски готино да се прегръщат със Зуза. Нищо друго вече няма да може да влезе в мислите ми, нищо от ония работи, казваше си. Не ми излизаше от главата,

каза на нея. Все за тебе мислех. Тя го отблъсна. Спряха да се целуват.

Не щях да ходиш там, заговори тя. Не щях и това е. Ама и сега се чудя от какъв зор седя тук с теб? Тъй и тъй ще си заминеш!

Устните ѝ бяха изпръхнали и напукани. Косите ѝ ухаеха. Стигаха до раменете ѝ.

Не щях да вървиш с тях. Ти знаеш ли защо на оно-ва място му викат Мъжкия бряг? Една жена родила дете. Какво ти дете! Изрод! Като го видели хората, се шашардисали. Страшна работа! Изгичали да доведат Старата. Тя пък взела туй нещо и го метнала във водата. Щото то не било никакво дете. Било малък мъж, с мустаци, с всичко. Та Старата го хвърлила във водата, обаче той се заклешил в корените на дървото и останал да си живее там. Ядял риби, пиявици, ей таквиз работи. Все си седял при дървото. Цяла година. Хората искали да го издърпат, ама не ставало. Искали да му дават храна, обаче не я щял.

Какво, какво?

Лелеее, как се върза само, прихна Зуза. Това са измишльотини, бабини деветини. Хората ги разправят, за да плашат дечурлигата, че да не ходят при водата. Тебе обаче все те тегли към водата. Знаех къде ще те намеря. Нали и ти си дечко. Я кажи, нормален ли си?

Какво да съм?

Момичето се наведе над него. Опираше се о рамото му. Сега полата ѝ сякаш висеше от нея. Премрежи очи, но гледаше право в неговите очи. Той отмести поглед.

Хорски дрънканици, ти казвам, промълви тя. Но отново го прегърна. Затисна го с тялото си под себе си, към земята. От пръстта му студенееше на врата. Зуза го целуна. Гризна устната му. Зашари с ръка по него. Почна да го гали през панталона.

Цяло лято се мотях с тебе, говореше в ухото му. Хубаво де, мотам се, що пък не, викам си. Да, ама после ти все

не ми излизаше от главата. Не се обади ни веднъж. Че как тъй? През цялото време. Защото си дечко, фърфалак! При тези думи го плесна с длан.

Ондра се претъркули върху нея. Тя не го гледаше. Там, при бента, проговори. Такава гъска съм!

Когато ходеха на бента, Зуза никога не влизаше във водата. Само го гледаше как плува. Не искаше и да се качва в лодката. Там бяха почти голи. Много пъти. Но сега, сега Ондра имаше чувството, че е най-близо до нея. Тя пак го прегърна, привлече го към себе си. Очите ѝ бяха все така премрежени. Тя го направи, даже му помогна. Изви се под него цялата и свали с една ръка пликчетата си. Пак легна и го притисна към себе си. Изведнъж той се озова в нея. Започнаха да се движат, заедно. Той не знаеше какво да прави, дали не трябва да остане така? Зуза скимтеше, мърдаше под него. Все по-бързо и по-бързо. Измъкна ризата му от колана, провря ръка под нея и започна да я прокарва по кожата. Ондра притисна глава към рамото ѝ, чуваше собствения си дъх. Правеше онова, което тя искаше, и още, и още. После усети спазъм, гореща вълна, и рухна върху нея. А Зуза цялата се напрегна под него. Леле майко! изкрещя. Кретен такъв! Изблъска го, седна. Как можа, оплеска ме цялата. Глупак. Некадърник. Той видя, че е станала права. Напъхваше си блузката в полата, отръскваше тревата от себе си. Още беше бясна. Ондра си науми, че ще остане да лежи долу. Не искаше дори да я погледне. Усети я да се навежда към него. Погали го по бузата.

Прииска му се тя да се махне. Чу я да си тръгва. Впи поглед във водата. Искеше му се да остане дълго така. Но трябваше да стане и да си закопчае панталона. Вятърът се усили. Огъваше върховете на дърветата, плющеше, времето се превърташе из клоните. Ушите му бучаха.

После чу звука на клаксон.

Баща му стоеше до колата. Пред кръчмата имаше групичка мъже. Бащата отвори вратата и с нервен жест под-

кани Ондра да седне. Ама веднага. След миг момчето чу онзи странен звук, като мляскане. Изпръска ги кал. И пак, и пак. Друг камък се удари в бронята. Баща му обаче вече потегляше. Още един камък удари стъклото, но не успя да го счупи. Баща му беше стиснал зъби, устните му бяха станали на тънка черта. Камъни заваляха и по пътя пред тях. Но бяха само няколко. Караха бързо.

Аз ще взема да опитам да ходя, обади се ненадейно Малкия.

Какво каза?

Ами още не съм стъпвал, не съм ходил, я ела!

Ондра отиде при брат си. Малкия го улови за лакътя му и се заизправя.

Виж ме, стоя! извика и се строполи в тревата. Оная кола здравата ме удари, едва не ми отряза и двата крака!

Знам, прекъсна го Ондра. Помислих, че си мъртъв.

Ела пак при мен! разкикоти се Малкия.

Отново се изправи с помощта на батко си, провикна се: Стоя прав! и пак тупна на тревата. Сега се смееха и двамата. Когато Малкия падна за трети път, или кой знае за кой още, Ондра скочи отгоре му, затъркаляха се из тревата и се смееха гръмко, изобщо не можеха да престанат.

Спри! крещеше Малкия, Спри, че ще пукна от смях!

И аз така, врещеше Ондра, и наистина, на моменти на право му прилошаваше от смях.

Накрая Малкия се изправи отново, само че този път, преди да се плюсне пак на земята, успя да направи няколко крачки.

И сега къде отиваме? обърна се, поуспокоен, към батко си.

Прав е. Най-добре ще бъде да тръгнат. Все някак ще стигнат. Ще почакаат само още малко и ще тръгнат. Навярно Ондра ще може да носи брат си. Ще вървят покрай къщите. А може и покрай кръчмата. И да се случи тя да е

там. Ще я види. Изчерви се. Обърна се, за да не види Малкия лицето му.

Ей, чу го в следващия миг.

Какво?

Виждаш ли оня прах там?

Къде?

Ей там, посочи Малкия. Далече е още. Открай време виждам по-добре от теб! Май някой идва насам. Да го изчакаме, а?

Ондра видя Зуза за първи път, когато бяха с майка му и татко му в кръчмата. Всички се изредиха да идват при тяхната маса, за да ги поздравят. Кадесарчето¹ Фрида дойде с помощника си. Не седна при тях, обаче гласът му гърмеше из цялата кръчма. Ти си нашта гордост! заяви и козирува на таткото на Ондра. Мътните те взели, Евжен, какви са тия церемонии! ядоса се таткото. Всички се разсмяха. Помощникът на кадесаря също отдаде чест. Носеше фуражка с откъсната козирка. После при тях приседна дядо Берка. Кръчмата беше претъпкана. Бабички седяха в коридора върху чували с картофи и си приказваха. В коридора беше почти тъмно. Усещаше се миризма от клозетите. От тавана на кръчмата висяха жълти мухоловки, лепнещи ленти, целите осяени с мухи. Мухите с жужене лазеха една през друга, гърчеха се в лепнещия слизест слой и непрестанно се опитваха да отлетят.

Искам и кофола! заяви Ондра и отмести чинията си.

Знаеш ли какво? каза майка му, иди сам да си вземеш. Побутна няколко монети към него. Той ги взе и се помъкна към сифона за безалкохолни.

¹ Кадесарче – снизходително, умалително от кадесар, служител на КДС. КДС е популярна абревиатура на Комитета за държавна сигурност, в по-късните години на тоталитаризма преименуван само в ДС (Държавна сигурност). – Бел. ред.